

Bi hitz bukatzeko: Karrantzan «basko» izatearen kontzientzia orokorra da. Zaharrean kontzientzia hori «paziente» bada ere (gehiengoan), gazteriarengan hezurmamitu egiten da. Kultur eta irakaskuntz politika egoki batekin, beharrezko baliabideekin, Karrantza berreuskaldundu ahal da. Dударik ez, Karrantza Euskadi da, ez euskalduna baina bai baskoa. ■ *Karlos Santisteban.*

«Alto jaialdien antolatzaileei»

Arrano Dendaria delakoaren artikulua argitaratu berri da *Egin-en* (1980-04-29) titulu horrekintxe. Aipagarri ikusten dut artikulua, bi arrazoigatik ikusi ere: salatzailegatik eta salakuntzagatik.

Xabier Amuriza da salatzailea. Eta Xabierrek badaki zertaz ari den. Eta Xabierrek ez dio bere izenaren «izen onari» amore eman, baizik eta salatu egin du. Ausardia erakutsi du.

Hona salakuntza: «Hitz batez hauxe esan nahi dut: bertso saio gehiegi antolatzen dela eta saiorik gehienak beste gauza baterako. (...) Bertsolariaren azken txapelketa ondoko bolada aprobeixaturik, diru apur bat nondik atera ez zekiten askok eta askok bertsolari jaiak antolatu dituzte eta beste asko antolatzekotan dira, horrela beren diru problemak soluzionatzeko ustez. Hori bati bakarrik gogoratuko balitzaio, baliteke zerbait izatea. Baina nola gure Euskal Herrian bati gogoratzen zaiona gehienei berbera gogoratzen zaion, denbora gutxian erre dugu. Ez dirurik atera, ez jenderik bildu, ez bertso dezenterik egin. Erre».

Erre: hitz klabea gure politika eta kultura ulertzeko.

Salakuntza egitean ematen dituen arrazoietan ere bat nator Amurizarekin. Hainbat aldiz azpimarratu ditugun arrazoiak aipaturik ikusteak ez nau gutxi poztu: «Lehendabizi esan behar dena da kulturak berak ere bere independentzia behar du, alegia, berak izan behar du helburu nagusi egintza kulturalak antolatzen direnean. Bestalde eskale bati ogia emateko, beste eskale bati ogia kentzen ari gara. Gure kultura bera ere urri dago, egoera miserablean ez esategatik. Horrek ez du esan nahi beste sailekin zerikusirik ez duenik. Baina gauzak berezita. (...) Arrano dendariak jasan ezin duena da kultura —kasu honetan bertsolaritza— putetxe bat bihurtzea eta gainera inori probetxurik ez emateko».

Ez arrano dendariak ez beste inork jasan beharko luke hori, baina kultura putetxe bat bilakaraztea, kultur-gizonak erretzea, hori azken 15-20 urteotan maiz gertatu den gauza da. Kulturaren autonomia gutiegitan errespetatu da. Hainbat hitzaldi, hainbat kultur aste, hainbat jaialdi, hainbat kantaldi, herriko festen «dekorazio», «betegarri» edo antolatzaileen irudimen falta izan dira. Hona zer bilakatu diren gaur. Zultatzen den puxika baten antzera hustu dira

ekintzok. Beste hainbeste gerta daiteke, gertatuko da, bertsolaria-
rekin, deskuidatzen bagara. Izan ere, arrano dendariak dioenez,
«Euskal Herrian sail berri bat erretzeko aparteko habildadea
dugu». ■ *Joan Altzibar.*

Politika hiztegia

Azaldu da, ba, Politika hiztegia ere, UZEIk kaleratzen duen bigarren hiztegia. Orain hilabete batzu, kezkatu, UZEIk zer egi-
tzen zuen galdetzen zutenak, lasaituxe egongo dira honez gero.

Hiztegi hau, lau tomatan argitaratu du *Ediciones Vascas*-ek: lujozko edizioa; eta bi tomatan *Elkar*-ek: rustikan. Balegoke zer esanik hiztegiaren egitura, edukin, tipografia eta abarrez. Baina ez dut hortik jotzeko asmorik hemen. Bakarrik, galdera bat egin nahi nuke: erabiliko ote dute Euskadiko politikoei hiztegi hau? Zerbaki honetan bertan «Euskal Herriko Parlamenturako hauteskun-
deak eta euskara» izeneko lanean esaten dena kontutan hartzen badugu, ez dago lekurik itxaropenerako. Gure politikoei, edo ez dakite euskaraz edo ez diote jaramonik egiten: errentableagoa da, nonbait, erdara. Zergatik ez duten askok euskara ikasi aski ezagu-
na da: Franco-ren hizkuntz errepresioak du errua. Beti Franco. Badirudi gehiago aipatzen dutela gizon hau bere etsai izan zirenek, hura berpizturik ikusi nahiko luketenek baino. Ez dakit ez ote litzatekeen esan beharko, Franco-ri esker, bat ere maite ez zuten egiteko bati ihes egin ahal izan diotela. Orain euskara ikasten ez dutenek, zein aitzaki asmatuko ote dute hemendik urte batzutura beren alferkeria justifikatzeko?

Beno, ez gaitzen masokistegiak izan, ez gaitzen luza gure herriko mixeriak kontatzen. Pozteko arrazoirik ere badago euskal-
dunontzat noizean behin. Eta oraingo honetan Politika hiztegiaren argitaratzea da pozez betetzen gaituen berria. Zorionak UZEIri, zorionak hiztegi hori burutzen parte hartu dutenei, eta zorionak batez ere hiztegia zuzendu duen Paulo Iztuetari. ■ *Pello Txurdaingi.*

Kabiliako bereberek

Egun hauetan arazo berri bat iritsi da egunkarietara: Kabiliako herria Algeriako gobernuaren kontra erreboltatu da. Zenbait egu-
netan isilpean gorde nahi izan den albiste zabaldu da, azkenik, mendebaldeko egunkarietara: apirilaren 20an, Unibertsitateko ikas-
legoa eta langileria elkartuta Gobernu arabetzailaren eta zanpa-
tzailea aurka matxinadan jaiki da, Tizi-Uzu-n.